

АЗ ФАСОД ХУДРО КАНОР ГИРЕМ

Фасод (коррупсия) дар аксари кишварҳои дунё, аз ҷумла кишварҳои дар ҳоли рушд ва созмонёфта вучуд дорад. Дар давлатҳое, ки системаи иқтисодии марҳалаи ташаккулёбӣ ба вучуд меояд, баъзан - баъзан инъикос намешаванд, онҳо ба дурнамои рушди сиёсӣ бевосита таъсир мерасонанд. Пешгирии коррупсия бояд дар ҳамаи кишварҳо ва умуман дар тамоми ҷаҳон амалӣ гардад.

Муқовимат ба коррупсия кори дастаҷамъона буда, дар он мақомоти давлатӣ дар ҳамбастагӣ бо ҷомеаи шахрвандӣ, муассисаҳои таълимӣ ва бо иштироки ҳар як фарди ҷомеа метавонад натиҷаҳои дилхоҳро ба даст оварад ва болоравии коррупсияро коҳиш диҳад. Коррупсия, ришвахӯрӣ рушди ҷомеаи ҷаҳонӣ, болоравии иқтисодиёт ва некуаҳволии иҷтимоиро боз медорад, итминони шахрвандонро ба давлат коста мегардонад, умедҳои ҷавононро ба оянда коҳиш медиҳад, табақаҳои ниёзманди аҳолиро аз расидан ба рӯзи нек маҳрум мекунад. Раванди ташаккули мафҳуми ҳозираи коррупсия дар тамаддуни ҷаҳон таърихи чандҳазорсола дорад. Башарият, аз ҷумла гузаштагонӣ тамаддунофарӣ мо дар осори гаронмояи хеш бамаврид ришваро яке аз омили касифӣ инсонӣ доништа, зеро танқид гирифтаанд. Пас, маълум мегардад, ки мубориза бар зидди порахӯриву ришваситонӣ асрҳо боз мавриди таваччуҳӣ аҳли ҷомеа қарор доштааст.

Дар замони имрӯза низ коррупсия ҳамчун зухуроти номустаҳкам гаштани пояи давлат эътироф шудааст. Созмони Миллали Муттаҳид дар ин самт ба муваффақияти зиёд ноил гардидааст ва ҳамаи давлатҳои ҷаҳони муосир гирди ақидаи муқовимат ба коррупсия, чун монетаи рушд муттаҳид гардидаанд.

Барои пешгирӣ аз ҳама гуна ҷинояту ҷинояткорӣ ва муборизаи беамон бо коррупсия 31-уми октябри соли 2003 Конвенсияи Созмони Миллали Муттаҳид зидди коррупсия қабул карда шуд ва 9 декабри соли 2003 дар шаҳри Меридаи Мексика дар Конфронси сиёсии сатҳи баланд бо иштироки намояндагонӣ зиёда аз 100 давлат қушода эълон гардид. Бо назардошти аҳамиятнокии масъалаи мазкур аз соли 2003 бо ташаббуси Маҷмааи қули Созмони Миллали Муттаҳид дар тамоми ҷаҳон 9-уми декабр ҳамчун рӯзи мубориза бо коррупсия эълон шуд.

Фасод (ришвахӯрӣ) яке аз масъалаҳои душвору ҳалталаб дар ҷомеа ба ҳисоб меравад. Ҳамагон хуб медонанд, ки коррупсия ҳамчун омили зишт рушди умумидавлатӣ, болоравии иқтисодиёт ва

некуаҳволии иҷтимоиро боз медорад ва бовариро аз давлат дур месозад, умедро ба оянда аз наврасону ҷавонон пароканда мегардонад. Агар таваччуҳ кунем, ба хубӣ дарк месозем, ки амалҳои коррупсионӣ тафаккури моро табоҳ сохтааст. Ин бузуртгарин хатарест, ки мо бо он рӯ ба рӯ ҳастем. Тафаккур сармои пурарзиштарини башар аст, агар он осеб бинад, соҳибаш ҳақиқат ва шарофату каромати хешро аз даст медиҳад. Яъне, фасод дар ниҳоят метавонад худшиносиро аз мо бигирад, зиндагиро ба шои сияҳ мубаддал созад.

Чун ҷомеаи ҷаҳонӣ хатари ин зухуроти номатлубро ҳис намуда, барои пешгирӣ ва мубориза бурдан аз роҳи қонун 31 октябри соли 2003 Конвенсияи Созмони Милали Муттаҳид зидди коррупсия қабул гардид. Ҷумҳурии Тоҷикистон 25 сентябри соли 2006 ба конвенсияи мазкур имзо гузошта, дар қатори бештар аз сад давлати дигар онро ба низоми ҳуқуқи худ ворид сохт. Бо иқдоми бевоситаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо мақсади мубориза бар зидди ҳуқуқвайронкуниҳо ва ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта 10 январи соли 2007 Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун мақоми махсусгардонидшуда таъсис дода шуд. Яъне замоне фаро расид, ки дар доираи қонун бо фасод мубориза барем ва дар ин росто, ба иқдомҳои ҷиддӣ даст бизанем.

Имрӯз фасод ва фасодкорӣ воқеан барои миллати мо масъалаи ҷиддӣ аст. Он озодиҳои инсонро маҳдуд месозад, монеи роҳи рушди умумимиллӣ мегардад. Дар зиндагӣ ҳар амале аксуламал дорад. Нек кардӣ, некӣ мебинӣ, бад кардӣ ҳатман посухи бадиятро мегири. Коррупсия низ аксуламал дорад. Чун бузургон гуфтаанд, ки «Ними нон роҳати ҷон». Бинобар ҳамин қулли шаҳрвандони моро зарур аст, аз меҳнати ҳалолӣ худ рӯз гузаронанд(ем), фарзандро бо нони ҳалол ба воя расонанд (ем), дар тарбияи насли наврас саҳмгузор бошанд (ем), то ки онҳо дар оянда ба корҳои зишту амалҳои номатлуб аз қабилӣ гирифтани пора даст назананд. Баҳри решакан намудани коррупсия бояд аз ҳама имкониятҳо истифода кард ва барои аз байн бурдани ин зухуроти номатлуб тамоми саъю кӯшишро дар ҳама сатҳ ба кор бояд бурд.

Нуриддин Султонҳайдаров, мудири кафедраи информатика ва фанҳои табиӣ-риёзии Донишқадаи давлатии заабонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода

